1. AMAÇ

Kurumda oluşan atıkların çevreye ve insan sağlığına zarar vermeden kaynağında ayrı toplanması, taşınması, geçici depolanması, tıbbi atık işleme tesisine teslim edilmesi ve bertaraf edilmesi süreçlerinin kontrol altına alınmasıdır.

2. KAPSAM

Hastane yönetimini, tüm birimleri, hastane çalışanlarını kapsar.

3. KISALTMALAR

TAEK: Türkiye Atom Enerjisi Kurumu

EKK: Enfeksiyon Kontrol Komitesi

4. TANIMLAR

Atıklar; evsel nitelikli atıklar, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, radyoaktif atıklar olmak üzere dört ana başlık altında Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde tanımlanmıştır.

4.1. Evsel Nitelikli Atıklar

4.1.1.Genel Atıklar: Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, enfekte olmayan hasta odalarındaki hasta ve çıkartıları ile bulaşmamış atıklar, kan ve vücut sıvısı ile kontamine olmamış, cilt bütünlüğü bozulmamış kapalı kırıklarda kullanılan alçılar, doktor, hemşire odaları atıkları, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, bahçe, ambar ve atölyelerden gelen atıklar, yemek artıkları, çay, vs. tıbbi, tehlikeli ve ambalaj atıklarından ayrı olarak siyah renkli plastik torbalarda toplanır. Ayrı toplanan evsel nitelikli atıklar, ünite içinde sadece bu iş için ayrılmış taşıma araçları ile taşınarak geçici atık deposuna götürülür ve ayrı olarak geçici depolanır. Evsel nitelikli atıklar toplanmaları sırasında tıbbi atıklar ile karıştırılmazlar. Karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilmelidirler. Toplanan evsel nitelikli atıkların, Katı Atık Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda taşınmaları ve bertaraf edilmeleri sağlanmalıdır.

4.1.2.Ambalaj Atıkları(Geri Dönüşüm): Tüm idari birimler, mutfak, ambar, atölye vs. kaynaklanan enfekte olmamış ve tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir kâğıt, karton, mukavva, plastik, cam, metal gibi atıklardır. Kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar. Serum ve ilaç şişeleri gibi cam ambalaj atıkları ise yine kontamine olmamaları şartıyla cam ambalaj kumbaralarında, kumbara olmaması halinde ise diğer ambalaj atıkları ile birlikte mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar. Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki plastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılır. Kontamine olmuş malzemeler diğer tıbbi atıklar ile birlikte 13'üncü maddede belirtilen esaslara göre toplanır. Toplanan ambalaj atıklarının, Ambalaj ve Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda geri kazanılması sağlanmalıdır

4.2.Tıbbi Atıklar

Sağlık kuruluşları, araştırma kuruluşları ve laboratuarlar tarafından oluşturulan tüm atıklar tıbbi atıktır. Başta doktor, hemşire, diş hekimi, laboratuvar teknik elemanı olmak üzere ilgili sağlık personeli tarafından oluşumları sırasında kaynağında diğer atıklar ile karıştırılmadan ayrı olarak biriktirilir ve torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır. Toplama ekipmanı, atığın niteliğine

uygun ve atığın oluştuğu kaynağa en yakın noktada bulunur. Tıbbi atıklar hiçbir suretle evsel atıklar, ambalaj atıklar ve tehlikeli atıklar ile karıştırılmamalıdır.

4.2.1.Enfekte Atıklar: Enfeksiyon yapıcı ajanların yayılımını önlemek için taşınması ve imhası özel uygulama gerektiren atıklardır. Laboratuvar atıkları, kan ve kan ürünleri, kan ve kan ürünleriyle kontamine olmuş nesneler, kullanılmış ameliyat giysileri, diyaliz atıkları, karantina atıkları, bakteri ve virüs içeren hava filtreleri, enfekte deney hayvanı leşleri, organ parçaları, enjektörler (iğne ucu çıkarılmış), intravenöz kataterler, foley sonda, nazogastrik sonda, trakeostomi kanülü, idrar torbası ve bağlantıları, izolasyon odası atıkları, pansuman malzemeleri, eldiven, serum seti, spanç, pamuk ve sarf malzemeleri, gaita kapları, idrar kapları, balgam kapları, sekresyon ve çıkartılar gibi.

4.2.2.Patolojik Atıklar: Anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat, otopsi, tıbbi müdahale sırasında ortaya çıkan vücut sıvıları, plasenta, kesik uzuvlar, biyolojik deneylerde kullanılan kobay leşleri gibi atıklardır.

4.2.3.Kesici ve Delici Alet Atıkları: Batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklardır. Enjektör iğne uçları, intraket iğneleri, ampuller, iğne içeren diğer kesiciler, bisturi, lanset, lam, lamel, cam pastör pipeti, kırılmış diğer camlar delici ve kesici atıklardandır. Diğer atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde "Uluslar arası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutu veya konteynırlar içinde toplanır. Bu biriktirme kapları, en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları kapatılır ve bantlanarak kırmızı plastik çöp torbalarına konur. Delici ve kesici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmamalı, ağızları açılmamalı, boşaltılmamalı ve geri kazanılmamalıdır.Toplanma sıklığı ve zamanı belirlenmelidir(kutular ¾ dolu olmasa dahi kurumun belirleyeceği bir zaman periyodunda toplanmalıdır).Kutuların hangi birimden alındığı tanımlanmalı ve tartılarak kayıt edilmelidir.

4.3.Tehlikeli Atıklar

Fiziksel ve kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısı ile özel işleme tabi olacak atıklardır. Tehlikeli kimyasallar, amalgam atıkları, genotoksik ve sistotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplar tehlikeli atıklar arasında sayılabilir. Tehlikeli atıklar diğer atıklardan ayrı toplanmalıdır. Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre işlem görmelidir.

4.4. Radyoaktif Atıklar

Nükleer maddelerin tıbbi kullanımı sonucunda oluşan atıklardır. TAEK mevzuatına göre toplanıp uzaklaştırılır. Bu atıklar için Tıbbi Atık Kontrolü Yönetmeliği uygulanmaz.

4.5. Alıcı Ortam: Hava, su, toprak ortamları ile bu ortamlarla ilişkili çevreler (ekosistemler)

5. SORUMLULAR

Hastane Yönetimi

Atık Yönetimi Ekibi

Klinik Personeli

Destek Hizmetleri Sorumlusu / Temizlik Personeli

6. FAALİYET AKIŞI

6.1. ATIK YÖNETİMİNE YÖNELİK DÜZENLEME YAPILMALIDIR

6.1.1. Atıkların kaynağı, miktarı ve türleri

● **Evsel Atıklar:** Kliniklerde ve idari birimlerden atılan ancak kontamine olmamış yemek atığı, temizlik sonrası çıkan atıklar, bahçe atığı vb. atıklardır. Giresun Belediyesi tarafından toplanmakta olup kilogramı ölçülmemektedir.

● **Geri Dönüşüm / Ambalaj Atıklar:** Tüm birimler, mutfak, ambar, atölye v.s.'den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir kontamine olmamış ambalaj (enjektörlerin dış ambalajı, eldiven kutuları dahil) kağıt, karton, mukavva, plastik, metal, cam vb. atıklardır. Giresun belediyesi tarafından yetkilendirilmiş firmalar tarafından toplanmakta olup aylık ortalama 100-150 kg olmaktadır.

● **Tıbbi Atıklar**

* **Enfekte atıklar:** Kliniklerde hastalık etkeni bulaşmış veya bulaşması muhtemel her türlü insan doku, organ ve vücut sıvıları, kan ve vücut sıvısı bulaşmış atıklar, eldiven, pansuman malzemeleri, izolasyondaki hastaların tüm atıkları, hastada kullanılan enjektörler, bakteri ve virüs içeren hava filtreleri vb. atıklardır.

* **Kesici-delici atıklar:** Tüm birimlerde batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek, enjektör iğnesi, iğne içeren diğer kesiciler, biopsi iğneleri, cerrahi sutür iğneleri, bistüri, lam-lamel, cam pipetler, kırılmış diğer cam(ampul) vb. atıklardır.

● Tıbbi atıklar lisanslı firmalar tarafından geçici atık deposundan haftada 1 gün (perşembe günü) alınmaktadır.Haftalık ortalama tıbbi atık miktarı 50-100 kg olmaktadır

● **Radyoaktif Atıklar:** Kurumumuzda otomasyon sistemli PACS cihazı kullanıldığı için radyoaktif atık üretimi olmamaktadır**.**

● **Tehlikeli Atıklar:** Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısı ile özel işleme tabi olacak atıklardır.

* **Kimyasal atıklar:** Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan, insan ve çevre sağlığı için çeşitli etkilerle zararlı olabilen kimyasal maddelerin gaz, katı, sıvı vb. atıklardır. Formol, parafin, aseton, alkol ve boyalar kullanılan parafin, nötralize edilmeyen yüksek düzey dezenfektan solüsyonlar ve kapları (opa, gluteraldehit)

* Pil/akümülatör

* Floresan lamba atıkları

● Lisanslı firmalara 6 aylık periyotlar halinde teslim edilmektedir. 6 aylık ortalama tehlikeli atık miktarımız 75 kg olmaktadır.

6.1.2. Atıkların kaynağında ayrıştırılması

● Her atık kendine özgü ayrılmış atık torbası ve kovasına atılmaktadır.

● **Evsel Atıklar: SİYAH** renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış siyah çöp kovalarında toplanır.

● **Geri Dönüşüm/Ambalaj Atıkları:**Kontamine olmamaları şartıyla MAVİ renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış mavi çöp kovalarında ve geridönüşüm kumbaralarında toplanır.

● **Tıbbi Atıklar:** Yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT TIBBİ ATIK" ibaresini taşıyan KIRMIZI renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış kapaklı kırmızı renkli çöp kovalarında toplanır, torba üzerine atığın üretildiği birim tarih yazılır.

● **Kesici/ Delici Atıklar:** Diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak, delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez, sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan plastik KIRMIZI kutularda toplanır. Bu biriktirme kapları dolunca, ağızları kapatılır ve kırmızı plastik çöp torbasında atılır. Kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.

Toplanma sıklığı ve zamanı belirlenmelidir(kutular ¾ dolu olmasa dahi kurumun belirleyeceği bir zaman periyodunda toplanmalıdır).Kutuların hangi birimden alındığı tanımlanmalı ve tartılarak kayıt edilmelidir.

● **Tehlikeli Atıklar:** Yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 20 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT TEHLİKELİ ATIK" ibaresini taşıyan SARI renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış kapaklı sarı renkli çöp kovalarında toplanır, torba üzerine atığın üretildiği birim tarih yazılır.

6.1.3. Üretilen atık miktarının azaltılması

●Merkezimizde atıklar kaynağında ayrıştırılarak toplanmaktadır.

Ambalaj atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

● Bütün birimlere Enfeksiyon Komitesi tarafından ambalaj atıklarının kaynağında toplanması ile ilgili çalışanlara hizmet içi eğitim programları düzenlenmektedir.

● Ambalaj atıklar kaynağında diğer atıklarla kontamine edilmeden ayrıştırılması sağlanıyor. Kullanılmış serum şişeleri, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılarak mavi atık poşetine toplanıyor.

● Kâğıt ve karton gibi malzemeler de mavi geri dönüşüm kovalarında toplanmaktadır. Karton kutular katlanarak hacmi küçültülerek geri dönüşüme atılıyor.

● Ön yüzü yazılı kâğıtların arka yüzü de kullanılarak kâğıt atık miktarı azaltılıyor.

● EBYS sistemi üzerinden gelen yazıların basılarak dökümante edilmesi azaltılıyor. Yazı eklerinde gelen dokümanlar kişilerin maillerine gönderiliyor. Hastalar için kullanılan hasta dosyaları HBYS sisteminden takibi yapılıyor.

● Merkezimizin belli bölgelerine sıfır atık kutuları konularak atık ayrıştırımının hasta ve hasta yakınları tarafından kullanımı sağlanıyor.

Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

● Tıbbi atıklar kaynağında ayrıştırılarak ayrı toplanır, geçici tıbbi atık deposuna uygun şartlarda taşınır. Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile oluşturulmuş ilkelerle çalışan personelin uyumu arttırılır. Bütün ünitelerde çalışan personele Enfeksiyon Komitesi tarafından hizmet içi eğitimler verilmekte ve tıbbi atığın önemi, ayrı toplanması, bulaş yolları anlatan eğitimler düzenlenmektedir, ünite içi denetimlerde gerekli kontroller yapılmaktadır.

● Atık türlerinin ayırımını kolaylaştırmak amacıyla atık kovaları renklere ayrılmıştır. Tıbbi atıkların toplanması esnasında her klinik atık poşetlerinin üzerine hangi kliniğe ait olduğu, atık poşeti üzerine yazılır. Böylelikle kliniklerin atık miktarının takibi yapılabilmekte ve yanlış uygulama yapan birimler tespit edilerek gerekli önlemler alınmaktadır.

● Tıbbi girişimlerde gerektiği kadar malzeme kullanılmalıdır. Bu şekilde hem maliyet azalır hem de tıbbi atık azalır.

● Bir ürünü kullanmaya en eski olanından başlanır, (depoya ilk giren ilk çıkar ilkesiyle hareket edilmeli), yeni gelen her ürünün düzenli olarak son kullanma tarihleri kontrol edilir.

● Tıbbi atıkların oluşumunun azaltılması amacıyla gereksiz tek kullanımlık ürünlerin alımından uzak durulmalıdır.

● İğne uçları için ayrı kesici-delici kutular bulundurulmaktadır.

● Tıbbi malzemelerin ambalajları, ilaç kutuları vb. kontamine olmamak şartıyla, geri dönüşüm kutuları veya mavi plastik çöp kovalarında biriktirilir.

Tehlikeli atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

● Bütün birimlere Enfeksiyon Komitesi tarafından tehlikeli atıkların kaynağında azaltılması çalışmaları hakkında hizmet içi eğitim verilmekte ünite içi denetimlerde gerekli kontroller yapılmaktadır. Bu eğitimlerde ünite içi atık yönetim planı ve prosedürü çalışanların her an başvurabilecekleri bir kaynak olarak anlatılmaktadır.

● Sağlık hizmetlerinde kullanılan sarf malzemelerin, ilaçların ve kimyasal maddelerin miktarı ve son kullanma tarihleri takip edilir, ilk giren ilk çıkar depolama sistemi kullanılarak (farmakolojik) tehlikeli atık oluşumu azaltılmaktadır.

● Radyoloji ünitesinde dijital röntgen uygulamasına geçildiği için röntgen atık sıvı oluşumu engellenmiştir. Gerekli olduğu zaman röntgen sonuçları cd olarak verilmektedir.

● Sterilizasyon işlemi uygulanabilecek tıbbi araç ve gereçlere sterilizasyon işlemi uygulanarak dezenfektan kullanımı azaltılıyor.

● Birimlerde kullanılan toner ve kartuşlar dolum yaptırılarak tekrar kullanılır.

● Yüksek düzey dezenfektanların nötralizasyonu sağlanarak direkt kanalizasyon sistemine atılabilir.

● Atık Piller için ayrı toplama kapları kullanılarak bertaraf edilmek üzere TAP' a teslimi sağlanmaktadır.

● Miadı dolan ilaçlarla ilgili, ilaçların miadı dolmadan kullanımı sağlanmalı, miadı dolma sürecine yakın olanlar ise yeniden aynı ilaç firmasına iade edilmelidir.

● Tüm birimlerde toplanan atıklar görevli tehlikeli atık personeli tarafından tartılarak, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve atık kodu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

6.1.4. Atık türlerinin ayırımını kolaylaştırmak amacıyla atık kovaları renklere ayrılmıştır

● **Evsel Atıklar:Siyah** renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış **siyah** renkli çöp kovalarında toplanır.

● **Geri Dönüşüm/Ambalaj Atıkları:**Kontamine olmamaları şartıyla mavi renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış mavi renkli çöp kovalarında, kağıt atık kumbaralarında toplanır.

● **Kesici/ Delici Atıklar:** Diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak, delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez, sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan plastik kırmızı kutularda toplanır. Toplanma sıklığı ve zamanı belirlenmelidir(kutular ¾ dolu olmasa dahi kurumun belirleyeceği bir zaman periyodunda toplanmalıdır).Kutuların hangi birimden alındığı tanımlanmalı ve tartılarak kayıt edilmelidir.

● **Tehlikeli Atıklar:** Yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 20 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT TEHLİKELİ ATIK" ibaresini taşıyan sarı renkli plastik çöp torbasında ve bu atıklar için ayrılmış kapaklı sarı renkli çöp kovalarında toplanır

6.1.5. Oluşan atık miktarı ile ilgili bilgilerin düzenli olarak kayıt altına alınması

Atık verileri aylık olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Entegre Çevre Bilgi Sistemine veri girişleri yapılmaktadır.

6.1.6. Kurum içinde atıkların usulüne uygun olarak toplanması ve taşınması

Evsel Atıkların Toplanması ve Taşınması

● Temizlik personeli tarafından toplanır.

● Personel atıkları toplarken eldiven giyer.

● Uygun büyüklükte siyah renkli evsel atık poşetleri içerisinde toplanır.

● Evsel atık kovalarına uygun büyüklükte evsel atık poşetleri temizlik personeli tarafından yerleştirilir.

● Atıklar toplanırken poşetler birbirine transfer edilmez.

● Evsel nitelikli atıklar içerisinde "Tıbbi Atıklar" kesinlikle bulunmaz. İçerisinde tıbbi atık bulunan evsel nitelikli atıklar tıbbi atık olarak değerlendirilir ve tıbbi atık poşetleri içerisine konularak "Tıbbi Atık" olarak atılır.

● Evsel nitelikli atıklar toplanırken sızdıran poşetler sızdırmaz poşetlerin içerisine konulur.

● Toplanan atık poşetleri ağzı bağlanabilecek seviyeye kadar doldurulur ve ağzı kapatılır.

● Transferi uygun taşıma araçları ile belirlenen saatlerde, uygun güzergâh ve asansör kullanılarak Giresun belediyesi tarafından ayrılan geçici depolama alanına taşınır.

● Evsel atık geçici depolama alanında mevcut gri renkli evsel atık konteynırlara atılır.

●Birimlerde bulunan çöp kovaları, "Temizlik Prosedürüne" uygun olarak belirlenen periyotlarda ve gerektikçe yıkanıp dezenfekte edilir.

● Evsel nitelikli atıklar Tıbbi ve Tehlikeli atıklarla birlikte aynı araçta taşınmaz.

Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Taşınması

● Temizlik personeli tarafından toplanır.

● Atıklar toplanırken personel eldiven giyer.

● Uygun büyüklükte geri dönüşüm poşetler içerisinde toplanır.

● Geri döşüm atık kovalarına, uygun büyüklükte geri dönüşüm poşetleri temizlik personeli tarafından yerleştirilir.

● Atıklar toplanırken poşetler birbirine transfer edilmez.

● Geri döşüm atıkları içerisinde "Tıbbi Atıklar" kesinlikle bulunmaz. İçerisinde tıbbi atık bulunan geri döşüm atıkları tıbbi atık olarak değerlendirilir tıbbi atık poşetleri içerisine konularak "Tıbbi Atık" olarak atılır.

● Toplanan atık poşetleri ağzı bağlanabilecek seviyeye kadar doldurulur ve ağzı kapatılır.

● Transferi uygun taşıma araçları ile belirlenen saatlerde, uygun güzergâh ve asansör kullanılarak temizlik personeli tarafından taşınır.

● Geri döşüm atıkları konteynırları transfer sonrası yıkanıp temizlendikten sonra ünite içerisine alınır.

● Birimlerde bulunan çöp kovaları, "Temizlik Prosedürüne" uygun olarak belirlenen periyotlarda ve gerektikçe yıkanıp dezenfekte edilir.

● Tıbbi ve Tehlikeli atıklarla birlikte taşınmaz.

Tıbbi Atıkların Toplanması ve Taşınması

● Atıklar; tıbbi atıklar, evsel nitelikli atıklar, (genel atıklar, ambalaj atıkları), kesici-delici atıklar, radyoaktif atıklar, tehlikeli atıklar şeklinde Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne göre tanımlanmıştır. Atıklar bu tanımlamalara uygun şekilde atığın üretildiği noktada ayrıştırılır.

● Tıbbi atıklar üzerinde "Dikkat Tıbbi Atık" ve "Uluslararası Biyotehlike "amblemi bulunan kırmızı renkli çift kat kalınlığı en az 100 mikron olan tıbbi atık poşetleri bulunan tıbbi atık kovalarında toplanır.

● Kesici/delici tıbbi atıklar, Uluslararası Biyotehlike ve Dikkat Kesici ve Delici Tıbbi Atık ibaresi bulunan kırmızı renkli, özel koşulları olan kesici delici atık kutularında toplanır. Kutular 3/4'üne kadar doldurulur. ¾'ü dolan kesici delici atık kutuları temizlik personeli tarafından ağzı kapatılarak tıbbi atık poşetlerine konularak tıbbi atık toplama konteynırlarına atılır. Toplanma sıklığı ve zamanı belirlenmelidir(kutular ¾ dolu olmasa dahi kurumun belirleyeceği bir zaman periyodunda toplanmalıdır).Kutuların hangi birimden alındığı tanımlanmalı ve tartılarak kayıt edilmelidir.

● Tıbbi atık poşetleri 3/4'üne kadar doldurulur. Tıbbi atık poşetleri sıkıştırılmaz, karıştırılmaz ve ayrıştırılmaz. Poşetten poşete aktarılmaz.

● Tıbbi Atık poşetleri ağızları bantlandıktan sonra tıbbi atık taşıma konteynırına aktarılır.

● Tıbbi atıklar, belirlenen saatlerde tıbbi atık personeli tarafından geçici tıbbi atık depolama alanına turuncu renkte tıbbi atık taşıma konteynırları ile taşınır.

● Tıbbi atık taşımasında görev alan personel taşıma esnasında; turuncu renkte tulum, çizme, gözlük, maske ve bone kullanılır.

● Tıbbi atık taşıma görevi dışında merkez içerisinde tıbbi atık taşıma kıyafetleri ile gezmez.

● Atıkların taşındığı asansöre taşıma esnasında hasta, hasta yakını ya da başka personel alınmaz.

● Tıbbi atık taşıma sonrasında asansör tıbbi atık personeli tarafından dezenfekte edilir.

● Tıbbi atıklar turuncu renkteki tıbbi atık taşıma konteynırları ile taşınır diğer atıklarla birlikte karışık taşınmaz.

● Sıvı tıbbi atıklar pamuk, kâğıt havlu ya da talaşla yoğunlaştırılarak tıbbi atık poşetlerine atılabilir ya da %10 çamaşır suyu veya yeterli miktarda klor tableti ilave edilip dezenfekte edildikten sonra kanalizasyona boşaltılabilir.

● Tıbbi atık poşetlerinde sızdırma olanlar ikinci bir sızdırmaz tıbbi atık poşeti içerisine konularak tıbbi atık toplama konteynırlarına atılır.

● Tıbbi atıklar başka atıklarla (evsel, ambalaj) aynı araç içinde geçici depolama alanına taşınamaz.

Tehlikeli Atıkların Toplanması ve Taşınması

Miadı geçmiş ilaçlar: Tehlikeli Atık yönetimi yönetmeliğinin Ek-1 listesine istinaden bertarafı sağlanır.

Amalgam atıklar: Tehlikeli Atık yönetimi yönetmeliğine göre bertarafı sağlanır.

Basınçlı kaplar: Lisanslı geri dönüşüm firmalarına verilmek üzere geri dönüşüm toplama alanında toplanır, temizlik personeli, teknik bakım personeli tarafından geri dönüşüm alanına bırakılır.

Floresan lambalar: Teknik birim tarafından orijinal ambalajları içerisinde toplanır. Tıbbi atık personeli tarafından turuncu renkte tehlikeli atık taşıma konteynırları ile tehlikeli atık geçici depolama alanına taşınır.

Asitler ve Bazlar: Güvenlik Bilgi Formunda belirtilen bertaraf yöntemlerine göre uygun atık kutularında toplanır. pH 12 ve üstü olan bazlar ile pH 2 ve altı olan asitler uygun nötralizanlarla nötralize edildikten sonra kanalizasyon sistemine verilebilir.

Yüksek düzey dezenfektanlar: Güvenlik Bilgi Formunda belirtilen bertaraf yöntemlerine göre uygun atık kutularında toplanır. Güvenlik Bilgi Formunda belirtilen bertaraf yöntemlerine göre bertarafı sağlanır.

Kimyasallar: Güvenlik Bilgi Formunda belirtilen yöntemlere göre uygun atık kutularında toplanır.

Piller: Atık pil toplama kutularında toplanır.

Elektrikli ve elektronik atıklar:Tehlikeli atık poşetleri içerisinde ya da orijinal kutularında toplanır. Tıbbi atık personeli tarafından uygun atık taşıma konteynırları ile tehlikeli atık geçici depolama alanına taşınır.

Kartuşlar: Tehlikeli atık poşetleri içerisinde toplanır. Tıbbi atık personeli tarafından tehlikeli atık geçici depolama alanına taşınır.

Radyoaktif Atıkların Toplanması ve Taşınması

Kurumumuzda otomasyon sistemli PACS cihazı kullanıldığı için radyoaktif atık üretimi olmamaktadır**.**

6.1.7. Toplama sıklığı ve kuralları

Evsel Atıkların Toplama Sıklığı ve Kuralları

Evsel atıklar üretim alanında, tıbbi, tehlikeli ve ambalaj atıklarından ayrı olarak siyah renkli plastik torbalarda toplanırlar.

Merkezimizin tüm birimlerinde günde en az 1 kez toplanır ve doldukça, dolmasa dahi koku yapamaya başlamış ise, sızdırma ve delinme olmuş ise bekletilmeden gün içerisinde bekletilmeden anında toplanarak hasta yoğunluğunun en az oldu saatlerde evsel atık geçici depolama alanına transfer edilir.

Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır.

Ambalaj Atıklarının Toplama Sıklığı ve Kuralları

● Ambalaj atıklar kaynağında mavi renkli plastik torbalarda toplanır. Kâğıt, karton gibi ambalaj atıklar karton kutularda toplanır.

● Merkezimizin tüm birimlerinde oluşan ambalaj atıkları oluşma durumuna göre doldukça toplanır ve ambalaj atık geçici depolama alanına transfer edilir.

Tıbbi Atıkları Toplama Sıklığı ve Kuralları

● Tıbbi atık torbaları en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır, üzerine ünitenin adı, tarih ve saat bilgilerini yazan etiket yapıştırılır. uygun bir yerde (birimin fiziki koşullarına göre sorumlunun belirlediği yer) bekletilir, atık deposuna günde en az 1 kez saat 15:30'da görevli tıbbi atık personeli tarafından toplanarak geçici tıbbi atık deposuna taşınır.

● Gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz.

● Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan sert plastik kova içinde toplanır.

● Kesici Delici alet biriktirme kapları, en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları kapatılır ve kırmızı plastik torbalara konulur.

● Kesici-delici atık biriktirme kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.

● Toplanma sıklığı ve zamanı belirlenmelidir(kutular ¾ dolu olmasa dahi kurumun belirleyeceği bir zaman periyodunda toplanmalıdır).

● Kutuların hangi birimden alındığı tanımlanmalı ve tartılarak kayıt edilmelidir.

Tehlikeli Atıkları Toplama Sıklığı ve Kuralları

● Tehlikeli atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! TEHLİKELİ ATIK" ibaresini taşıyan sarı renkli plastik torbalar kullanılır.

● Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır, üzerine ünitenin adı, tarih ve saat bilgilerini yazan etiket yapıştırılır. uygun bir yerde (birimin fiziki koşullarına göre sorumlunun belirlediği

yer) bekletilir, Atık deposuna haftada en az 1 kez görevli atık taşıma personeli tarafından toplanarak geçici tehlikeli atık deposuna taşınır.

● Gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz.

● Kullanılan floresan lambalar kendi ambalaj kutularında çıkarılan birimlerden alınarak etiketlendikten sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Kullanılmış hepafiltreler teknik atölye tarafından toplandıktan sonra sarı renkteki tehlikeli atık poşetine konarak, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Kullanılmış piller birimlerde bulunan atık pil kutularında, atık pil kutusu olmayan birimler de en yakın pil kutularında biriktirir.Dolan atık pil kutuları belediye görevlilerine teslim edilir.

● Teknik serviste kullanılan boya, tiner vb. kimyasal atıklar mavi renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır.Atık bidonu, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Tüm birimlerden çıkan kartuş ve tonerler doluma yollanır. Dolumu gerçekleşmeyenler sarı tehlikeli atık poşetine konur ağızları sıkıca bağlanır, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve atık kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Birimlerde oluşan farmasötik atıklar(son kullanma tarihi geçmiş ilaçlar, serumlar, yarım kalan ilaç flakonları), sarı renkli tehlikeli atık poşetinde biriktirilir, ağızları sıkıca bağlanır, uygun bir yerde (birimin fiziki koşullarına göre sorumlunun belirlediği yer) bekletilir, üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve atık kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Yarım kalan veya kullanılmış amalgam parçaları diş ünitesinde saklama kaplarında muhafaza edilir, birikmiş kaplar tehlikeli atık deposunda bulunan mavi renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır. Atık bidonu üzerine atığın üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Amalgam kapsülleri sarı tehlikeli atık poşetine konur ağızları sıkıca bağlanır üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Tüm birimlerden çıkabilecek diğer tehlikeli kimyasal sıvı atıklar mavi renkli tehlikeli atık koymaya uygun, ağzı kilitli bidonlarda toplanır, katı atıklar, elektrik elektronik ekipmanlar, vb sarı renk tehlikeli atık üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Boş basınçlı kaplar kullanıldıkları birimlerde uygun alanlarda biriktirildikten sonra üzerine hangi servise ait olduğu, tarihi ve saati yazan etiketi ve kodlu barkodu yapıştırıldıktan sonra geçici tehlikeli atık deposuna gönderilir.

6.1.8. Atıkları taşımada kullanılacak ekipman ve araçlar

● Geri dönüşüm/ Ambalaj atıkları, temizlik personeli tarafından tıbbi, evsel ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan, tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

Evsel Atıkların Ünite İçinde Taşınmasında Kullanılan Araçların Özellikleri ve Evsel Atık Konteynırları

- Siyah renkli, tekerlekli ve kapaklı
- Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmamalı
- Yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olmalı
- Üzerinde ‘‘Evsel Atık’’ yazısı olmalı
- Evsel Atıklar temizlik personeli tarafından tıbbi, evsel ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan, tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

Tıbbi Atıkların Ünite İçinde Taşınmasında Kullanılan Araçların Özellikleri ve Tıbbi Atık Konteynırları

- Turuncu renkli, Tekerlekli, Kapaklı
- Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmamalı
- Yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olmalı
- Üzerinde ‘‘Dikkat! Tıbbi Atık’’ yazısı ile ‘‘Uluslararası Biyotehlike’’ amblemi olmalı

Tıbbi Atık Kıyafeti ve Yardımcı Malzemeler

- Tıbbi atıkların ünite içinde taşınması ile görevlendirilen personelin taşıma sırasında özel nitelikli turuncu renkli elbise giymesi ve bunun ilgili ünite tarafından karşılanması zorunludur.
- Tıbbi atık taşınması sırasında görevli personel, özel kıyafet giymeli (turuncu renkli), eldiven, koruyucu gözlük, maske, çizme kullanmalıdır. Kullanılan tıbbi atık kıyafetleri haftada iki ayrı olarak yıkanmalı, kirlenme durumunda aynı gün yıkama işlemi yapılmalıdır.

Tehlikeli Atıkların Ünite İçinde Taşınmasında Kullanılan Araçların Özellikleri ve Tehlikeli Atık Konteynırları

- Sarı renkli, tekerlekli ve kapaklı
- Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmamalı
- Yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olmalı
- Üzerinde ‘‘Tehlikeli Atık’’ uyarı işareti olmalı

6.1.9. Toplama ekipmanının temizliği ve dezenfeksiyonu

- Atık torbalarının konduğu kovalar haftada 1 defa, taşınan torbalarda yırtılma, patlama, sızıntı olduğu durumlarda olayın olduğu an deterjanlı suyla yıkanıp, 10.000 ppm. Klor solüsyonu oranında (1 lt suya 5 gr’lık 3 adet klor tablet) veya 1/10 oranında hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.
- Evsel atık ve Ambalaj atık taşıma konteynerları haftada bir ve kirlendikçe su ve deterjanla temizlenir. Kan vs. ile kirlenme olduğunda 10.000 ppm. ile dezenfekte edilmelidir.
- Tıbbi atık taşıma aracının temizliği ve dezenfeksiyonu her günün sonunda 10.000 ppm Klor solüsyonu veya1/10 oranında hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir. Silme işleminde kullanılan bez tıbbı atık olarak atılır. Kalan su talaş ile emdirilir ve tıbbı atık poşetine atılmalıdır.
- Tehlikeli Atık konteyneri deterjanlı suyla silinip, durulanır.

● Atık toplama görevlilerinin yıkanabilen kıyafetleri haftada iki kez ve kirlendikçe çamaşırhanede yıkanmalıdır.

6.1.10. Geçici depolama alanlarının kullanımı ve atıkların depolanması ile ilgili kurallar

● Taşınan atıklar, niteliğine göre (evsel, ambalaj, tıbbi ve tehlikeli) atık deposunun uygun bölmelerine yerleştirilir.

Evsel Atık Deposu

● Evsel nitelikli atıklar, her kliniğin temizlik personeli tarafından belirlenen saatlerde, uygun güzergâh ve asansör kullanılarak Giresun Belediyesi tarafından ayrılan geçici depolama alanına taşınır.

● Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanırlar.

Ambalaj Atık Deposu

● Birimlerden getirilen ambalaj atıkları ambalaj atık deposuna konur, her ay ilgili firma tarafından teslim alınır ve depo boşaltıldıktan sonra temizliği ve dezenfeksiyonu sağlanır.

Tıbbi Atık Deposu

● Tıbbi atık odasında zemine sızan sıvılar, talaş ile yoğunlaştırılarak kırmızı torbalara atılır.

● Deponun tabanı ve duvarları sağlam, geçirimsiz, mikroorganizma ve kir tutmayan, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay bir malzeme ile kaplıdır.

● Depo kapıları dışarıya doğru açılır. Kapılar daima temiz ve boyanmış durumda olur.

● Tıbbi atıkların konulduğu bölmenin kapısı turuncu renge boyanır, üzerinde görülebilecek şekilde ve siyah renkli “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile siyah harfler ile yazılmış “Dikkat! Tıbbi Atık” ibaresi bulunur.

● Atık deposunun kapıları kullanımı dışında daima kapalı ve kilitli tutulmalı, görevli personel dışındaki kişilerin girmesi önlenmelidir.

● Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanırlar.

Tehlikeli Atık Deposu

● Tehlikeli Atık Deposunda aydınlatma, zemini de sızdırmazlığı önleyecek şekilde dizayn edilmeli, Çatı izolasyonu, kör kuyu bağlantısı olmalıdır.

● Birimlerden getirilen tehlikeli atık poşetleri depo içinde çapraz reaksiyona sebep olmayacak şekilde EWC kodlara göre farklı alanlarda ve raflarda depolanarak (kat, sıvı tehlikeliler).düzenli bir şekilde yerleştirilmeli.

● Depolama süreleri 180 günü aşmamalıdır.

● Deponun kapısı sürekli kilitli tutulmaktadır ve kapısında “Dikkat! Tehlikeli Atık” İbaresi mevcuttur.

● Tehlikeli atık deposu içinde yangın söndürme tüpü bulundurulmalıdır.

6.1.11. Geçici depolama alanlarının temizliği ve dezenfeksiyon kuralları

Tehlikeli Atık Depo Temizliği

● Deponun temizlenmesinden sorumlu personel elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme giyer; bu kıyafetler çalışma alanı dışında kullanılmaz.

● **Tehlikeli atık deposu;** atıklar teslim edildikten sonra deterjanlı suyla (10 litre suya 1 çay bardağı veya 100 cc deterjan) silinir ve durulanır.

● Tehlikeli atıkların toplanmasından sorumlu personel geçici tehlikeli atık deposunun temizliğinden de sorumludur.

● Tehlikeli Atık Deposu Temizlik Kontrol Formu doldurulur.

Ambalaj Atık Deposu Temizliği

● Deponun temizlenmesinden, deponun düzeninden temizlik personeli sorumludur.

● Atıkların teslim edilmesinden sonra kuru süpürme yapılarak temizliği yapılır.

Tıbbi Atık Depo Temizliği

● Deponun temizlenmesinden sorumlu personel elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme giyer; bu kıyafetler çalışma alanı dışında kullanılmaz.

● Tıbbi atıkların toplanmasından sorumlu personel geçici tıbbi atık deposunun temizliğinden de sorumludur.

● Depo atıkların boşaltılmasından sonra temizlenir, dezenfekte edilir ve gerekirse ilaçlanır.

● Tıbbi atık deposunun temizliği ve dezenfeksiyonu kuru olarak yapılır. Depoların temizliğinde kuru sistem olarak talaş kullanılır. 1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu veya 10.000 ppm oranında klor solüsyon talaş üzerine dökülüp, bu talaş ile işlem yapılır, talaş tıbbi atık olarak kırmızı çöp poşetine atılır.

● Düzenli olarak boşaltmalardan sonra yapılan temizlik dışında ayrıca bir sızıntı olduğunda dezenfeksiyon işlemi yapılır.

● Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde deplanırlar.

● Tıbbi Atık Deposu ve Tıbbi Atık Ekipmanlarının Temizlik Kontrol Formu doldurulur.

6.1.12. Atıkların teslim alınması, taşınması ve bertarafı amacıyla ilgili belediye veya yüklenici ile protokol yapılması

● Tıbbi atıklar Çevre ve Şehircilik Bakanlığından lisanslı firmalara MOTAT (Mobil Atık Taşıma Sistemi) üzerinden bildirimi yapıldıktan sonra planlanan günlerde gelip alınıyor.

● Tehlikeli atıklar Çevre ve Şehircilik Bakanlığından lisanslı firmalara MOTAT (Mobil Atık Taşıma Sistemi) üzerinden bildirimi yapıldıktan sonra planlanan günde gelip alınıyor.

● Yüklenici firma yükleme ve tartma işlemini Atık Yönetimi Birimi tarafından kontrol edilerek yapıyor.

● Geri dönüşüm atıklar Çevre ve Şehircilik Bakanlığından lisanslı firmalara planlanan günlerde gelip alınıyor.

● Atık verileri aylık olarak Atık Yönetim Birimine teslim ediliyor.

● Evsel atıklar gün sonunda Giresun Belediyesi tarafından alınmaktadır.

6.1.13. Atıkların toplanması ve taşınması sırasında oluşabilecek kazalara karşı alınacak önlemler ve kaza durumunda yapılacak işlemler

● Taşımada personelin gerekli koruyucu önlemleri alması zorunludur.

● Göreve yeni başvuran personel HBs Ag ve AntiHBs durumunun belirlenmesi ve aşı programına alınmak üzere EKK'ne başvurmalıdır.

● Daha önceden Hepatit B ile karşılaşmamış, çalışanlar Hepatit B'ye karşı aşılanmalıdır.

● Daha önceden Hepatit A ile karşılaşmamış, çalışanlar Hepatit A'ya karşı aşılanmalıdır.

● Yılda bir defa sağlık taramasının yapılması sağlanmalıdır.

● Kullanımdan sonra enjektör iğnelerinin kapağı kesinlikle kapatılmamalıdır. Enjektör iğneleri ve diğer kesiciler delici-kesici alet kutusuna atılmalıdır.

● Tüm personele Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesi, Atık Yönetimi, Kesici/Delici Alet Yaralanması, Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanımı, İSG Eğitimleri hakkında eğitim verilmektedir.

Atık toplamada çalışan personel için kaza ve yaralanma durumunda yapılacak işlemler;

● İğne batan ya da kesilen yer derhal su ve sabunla ile yıkanmalıdır.

● Vücut sıvılarının temas ettiği burun ağız ya da cilt bölgeleri bol su ve sabunla yıkanmalıdır.

● Gözlere bulaşma durumunda, gözler su veya serum fizyolojikle yıkanmalıdır.

● Kesici-delici alet yaralanmasından sonra yara sıkılmamalı ve kanatılmamalıdır.

● Yaralanmalarda çamaşır suyu gibi kostik ajanlar kesinlikle yaralanma bölgelerine sürülmemelidir.

● Kesici/Delici Alet Yaralanmaları ve Kan ve Vücut Sıvılarına Temas Bildirim ve Takip Formu" enfeksiyon hemşiresi tarafından doldurulmalıdır.

● Hepatit B, Hepatit C ve HIV açısından gerekli müdahalenin yapılabilmesi için yaralanma sonrası en geç 72 saat içinde gerekli tedavinizin yapılabilmesi için hastadan ve çalışandan kan numuneleri alınarak hepatit markerleri bakılmak üzere hastaneye gönderilir.

● Yaralanmanızın kayıt altına alınması ve takibinin sağlanması için EKK'e başvurulmalıdır.

Tıbbi atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler

● İşlemler sırasında sorumlu personel gerekli olan kişisel koruyucu ekipmanları (elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme vb) kullanmalıdır.

● Tıbbi atık içeren bir torbanın yırtılması veya boşaltılması sonucu dökülen atıklar uygun ekipman ile toplandıktan sonra, sıvı atıklar ise uygun emici (talaş) malzeme ile yoğunlaştırıldıktan sonra, tekrar kırmızı renkli plastik torbalara konulur ve kullanılan ekipman ve bölme dezenfekte edilir.

● Tıbbi atık torbalarından kan veya hasta atığı dökülmesi durumunda olay yerinin temizliğinde ve depoların temizliğinde kuru sistem (talaş) kullanılacaktır.(%10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu talaş üzerine dökülüp bu talaş ile muamele edilir ve talaş tıbbi atık olarak atılır)

Tehlikeli atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler

● Müdahale kitinin kullanımı tehlikeli atık içeren bir torbanın yırtılması veya boşaltılması sonucu dökülen atıklar, dökülen saçılan kimyasal maddeler, kırılan ilaç şişeleri ya da patlayan ilaç mediflexlerini kapsar.

● Tehlikeli madde dökülen alan geçişi önleyecek şekilde geçici olarak kapatılır.

● Arındırma işlemine başlamadan önce ilgili birimin sorumlu temizlik personeli gerekli olan kişisel koruyucu ekipmanlarını giyim sırasına göre (tulum, maske, gözlük, eldiven ve çizme vb) giyerek müdahaleye hazırlanır.

● Birim personeli tarafından dökülme olan ortamın havalandırılması sağlanır.

● Dökülen ve saçılan kimyasal madde partiküllü ise (sulandırılmamış anibiyotik flkonları vb.) toz partikülleri havaya karışmadan önce nemli bir temizleme bezi ile, dökülen ve saçılan kimyasal madde sıvı atık ise uygun emici (acil tehlikeli kimyasal döküntü müdahale kiti, talaş, temizleme bezi, kum torbaları vb emici herhangi bir malzeme) malzeme ile temizlendikten sonra, kullanılan temizleme ekipmanları kit içinde bulunan sarı renkli tehlikeli atık plastik poşetine konulur .

● İlgili arındırma işlemi yapıldıktan sonra bölgenin temizliği sadece su ile yapılmalı, dezenfektan kullanılmamalıdır.

● Temizlik tamamlandığında kullanılan paspas, koruyucu ekipmanda çıkarma sırasına göre (eldiven, gözlük/yüz, koruyucu, önlük, maske) çıkarıldıktan sonra sarı renkli tehlikeli atık poşetine atılarak tehlikeli atık deposuna gönderilir.

● Tehlikeli atıkların dökülmesi ve saçılması durumlarında ilgili birimden sorumlu görevli personel tarafından atık yönetim ekibine haber verilmelidir. İşlemler sırasında sorumlu personel gerekli olan kişisel koruyucu ekipmanları (elbise, gözlük, maske, eldiven ve çizme vb) kullanmalıdır.

6.1.14. Atıkların toplanması ve taşınmasında görevli personelin eğitimi

Personel tüm atıkların;

- Toplanması
- Taşınması
- Geçici depolanması
- Yarattığı sağlık riskleri
- Neden olabilecekleri yaralanma ve hastalıklar
- Bir kaza ve yaralanma anında alınacak tedbirler konusunda yılda bir kez eğitime tabi tutulur.

6.1.15. Atık yönetimi sürecinde yer alan sorumlular

Üst Yönetim

Enfeksiyon Kontrol Komitesi

Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi

Sorumlu hemşire / Klinikten Sorumlu Sağlık Personeli

Evsel nitelikli atıklar ile ambalaj atıklarının toplanması ve taşınmasından temizlik personeli sorumludur.

Tıbbi atıkların toplanması ve taşınmasından 2 asil atık taşıma personeli sorumludur.

6.1.16. Atık taşıma araçlarının kurum içinde izleyeceği güzergah

6.1.16.1. Evsel nitelikli atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

● Evsel nitelikli atıklar her gün hastane hareketliliğinin az olduğu saatlerde temizlik personelleri tarafından toplanıp, Giresun Belediyesi tarafından alınmak üzere geçici belediye tarafında yerleştirilen konteynırlere taşınır, hasta ve personelin trafiğinin sıkışık olmadığı güzergâh tercih edilir.

● Biriktirme kapları bu tür atıkların oluştuğu yerlere yakın yerlerde bulundurulur.

6.1.16.2. Ambalaj atığı biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

● Ambalaj atıkları haftada bir ve doldukça hastane hareketliliğinin az olduğu saatlerde toplanıp, geçici depolara taşınır hasta ve personelin trafiğinin sıkışık olmadığı güzergâh tercih edilir.

● Biriktirme kapları bu tür atıkların oluştuğu yerlere yakın yerlerde bulundurulur.

6.1.16.3. Tıbbi atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

● Tıbbi atıkların oluştuğu yerlerde kolayca ulaşılabilecek şekilde yerleştirilmiş olup, saat 15:30 olmak üzere günde bir defa taşınır.

● Tıbbi atıkların toplanmasına merkezimizde;

--İlk önce 1.kattaki kliniklerin tıbbi atıkları alınarak, tıbbi atık taşıma arabasına koyulur, asansörle inilir. Daha sonra zemin kattaki kliniklerin tıbbi atıkları alınarak tıbbi atık taşıma arabasına koyulur, asansörle (Bu saatte sadece tıbbi atık için ayrılmış) bodrum katına inilir, buradaki kliniklerin tıbbi atıkları alınarak tıbbi atık taşıma arabasına koyulur, en son diş protez laboratuvarı, radyoloji ünitesi ve sterilizasyon ünitesinin tıbbi atıkları alınıp tıbbi atık taşıma arabasına koyularak tıbbi atık deposuna gidilerek atıklar boşaltılır.

6.1.16.4. Tehlikeli atık biriktirme kaplarının bulunduğu yerler, toplanma saati ve atık taşıma araçlarının izleyeceği güzergah

●Tehlikeli atıklar hastane hareketliliğinin az olduğu saatlerde toplanıp, geçici depolara taşınır hasta ve personelin trafiğinin sıkışık olmadığı güzergâh tercih edilir.

● Biriktirme kapları bu tür atıkların oluştuğu yerlerde bulundurulur.

● Atık piller hastane içinde bulunan “Atık Pil” kutularında toplanır.

●Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri (başka şekilde tanımlanmamış ise yağ filtreleri), temizleme bezleri, koruyucu giysiler), tehlikeli maddeler içeren ya da tehlikeli maddelerden oluşan kimyasallar,tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar,flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar,tehlikeli maddeler içeren atık baskı tonerleri,diş tedavisinden kaynaklanan amalgam atıkları, boş basınçlı kaplar, tehlikeli kimyasallar, ilgili birimlerde oluşturulmuş tehlikeli atık kovalarına atılır.

6.2. ATIKLAR KAYNAĞINDA AYRIŞTIRILMALIDIR

6.2.1. Atıklar, ilgili sağlık personeli tarafından kaynağında ayrıştırılarak biriktirilmelidir.

Merkezimizde atıklar asgari aşağıdaki kategorilerde ayrıştırılmaktadır.

1. EVSEL ATIKLAR

Genel Atıklar

*Meyve, sebze atıkları, çay çöpü, yemek atıkları vb.

*Tek kullanımlık karton bardak ve tabaklar, yağ ve sıvı geçirmez yemek kutuları

*Kağıt peçeteler, ıslak mendil, tuvalet kağıdı ve her türlü hijyenik kağıt

*Hediye paketleri, plastik içeren zarflar, yapıştırıcı bulunan kağıt ambalajlar ve bantlar

*Strafor (polistiren) ambalajlar

*Bisküvi, şekerleme, cips ambalajları, dondurulmuş gıdaların naylon paketleri

Ambalaj Atıkları (Geri Dönüşüm)

*Tehlikeli madde bulaşığı olmayan her türlü kağıt-karton, plastik, metal, kompozit ambalajları

2.TIBBİ ATIKLAR

Enfekte atıklar

*Enfeksiyon yapıcı etkenleri taşıdığı bilinen veya taşıması muhtemel, başta kan ve kan ürünleri olmak üzere her türlü vücut sıvıları ile insan dokuları, organları, otopsi, materyali içeren atıklar mikrobiyolojik laboratuvar atıkları, kültür ve stoklar, infeksiyöz vücut sıvıları, serolojik atıklar, kontamine laboratuvar atıkları, kan, kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş malzemeler, kullanılmış ameliyathane giysileri, karantina ve diyaliz atıkları, bakteri ve virüs içeren hava filtreleri

Kesici Delici Atıklar

*Enjektör iğnesi, iğne içeren diğer kesiciler, bistüri, lam-lamer, cam pastör pipeti, kırılmış diğer camlar vb.

Patolojik Atıklar

*Ameliyathane, morg, otopsi atıkları, vücut parçaları, organik parçalar, vücut dokuları veya sıvıları

3. TEHLİKELİ ATIKLAR

Tıbbı Nitelikli Tehlikeli Atıklar

***Farmasötik Atıklar**

İlaç içeren atık, miyadı dolmuş veya kullanılmayan ilaçlar, ilaç içeren veya ilaçla kontamine maddeler, yarı dolu veya tam dolu flakonlar

***Amalgam Atıkları**

Kapsülden çıkan civa, kurşun, gümüş gibi metaller, boş amalgam kapsülleri

***Kimyasal Atıklar**

Kimyasal madde içeren atıklar laboratuvar ayıraçları, film banyo kimyasalları, miyadı dolmuş veya kullanılmayan dezenfektanlar, solventler vb.)

***Ağır Metal İçeren Atıklar**

Piller, kırık termometreler, kan basıncı ölçüm cihazları

***Basınçlı Kaplar**

Gaz silindirleri, gaz kartuşları, aerosol kutuları

Genel Tehlikeli Atıklar

*Flüoresan, kartuş-toner, atık pil, yalıtım malzemeleri, elektrik-elektronik atıklar, kontamine ambalajlar (kimyasal bidonları), basınçlı kaplar, yağ ve yakıt filtreleri, iş eldiveni, bez, atık yağ vb.

***Kontamine Ambalajlar**

Hidrojen peroksit ve etilen oksit kartuşları laboratuvarda kullanılan kitlerin ambalajları. Boş boya, kimyasal vb. kapları Sprey kutular (Aeratör Yağ Kutuları gibi)

4. Radyoaktif atıklar

*Radyoaktif madde içeren atık Radyoterapi veya laboratuar araştırmalarından artan sıvılar; kontamine olmuş ambalajlar; radyonükleidler ile muayene veya tedavi edilen hastaların dışkı ve idrarı, kapalı kaynaklar.

*Kurumumuzda otomasyon sistemli PACS cihazı kullanıldığı için radyoaktif atık üretimi olmamaktadır**.**

6.2.2. Bölüm bazında oluşan atık türlerine göre uygun atık kutuları bulunmalıdır

● Bölüm bazında belirlenen kategorilere göre uygun atık kutuları bulunmaktadır.

● Merkezimizin tüm kliniklerinde her ünitin yanıda kırmızı tıbbi atık kutusu ve evsel atık kutusu bulunur.

● El yıkama lavobaların yanında, hekim ve asitan odarında, idari birimlerde ,çay ocağında evsel atık kutuları bulunur.

● Klinik sorumlu hemşirelerin gözetiminde sarı renkli tehlikeli atık kovası ve geri dönüşüm kutusu uygun görülen yere koyulmuştur.

6.2.3. Atık kutuları, içeriğin uygunluğu açısından belli aralıklarda kontrol edilmelidir

Atık kutuları, içeriğin uygunluğu açısından Atık Yönetim Ekibi, EKK, ilgili bölüm sorumluları, bina turları ekibi, özdeğerlendirmeler ve hastane üst yönetimi tarafından kontrol edilip gerekli düzeltici/iyileştirici çalışmalar yapılmaktadır.

6.2.4. Atık toplama kutuları konumlandırılırken atık kaynaklarına uzaklığı ve kullanım kolaylığı göz önünde bulundurulmalıdır

Merkezimizde atık toplama kutuları konumlandırılırken atık kaynaklarına uzaklığı ve kullanım kolaylığı göz önünde bulundurularak yerleştirilir.

Tıbbi atık kutuları ünit içinde ve tıbbi atık oluşan yerlerde kolay ulaşılbilir bir konumdadır.

6.2.5. Atık kutularının üzerinde uluslararası uyarı işaretleri ve atığı tanımlayan ifade bulunmalıdır

Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı, orijinal orta yoğunluklu, polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kg kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte “TIBBİ ATIK” yazısı ve “ULUSLAR ARASI TIBBİ ATIK” Amblemi bulunan standart kırmızı renkli tıbbi atık poşetlerinde veya bidonlarında toplanır ve depolanır.

6.3. ATIKLARIN TOPLANMASI VE TAŞINMASINA YÖNELİK KURALLAR BELİRLENMELİDİR

6.3.1. Atıklar, hasta ve çalışan güvenliğine zarar vermeyecek bir şekilde toplanmalı ve taşınmalıdır

● Merkezimizde atıklar hasta ve çalışan güvenliğine zarar vermeyecek şekilde eğitimli personel tarafından kurallara uygun bir şekilde toplanır ve taşınır.

● Tıbbi atıkların toplanmasında; yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı, orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çifttaban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan,en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, üzerinde görülebilecek büyüklükte ve her iki yüzünde siyah renkli "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile"DİKKAT! TIBBİ ATIK" ibaresini taşıyan kırmızı renkli plastik torbalar kullanılır.

● Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer birt orbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır.

● Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılamaz ve tekrar kullanılamaz.

● Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir suretle sıkıştırılmaz, tıbbi atıklar torbasından çıkarılmaz, boşaltılmaz ve başka bir kaba aktarılmaz.

● Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde siyahrenkli "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile siyah harflerle yazılmış"DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutu veya konteynerleri çinde toplanır. Bu biriktirme kapları, en fazla ¾ oranında doldurulur,ağızları kapatılır ve tıbbi atık torbalarına konur. Kesici-delici atık kaplarıdolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılamaz, açılamaz, boşaltılamaz ve geri kazanılamaz. Toplanma sıklığı ve zamanı belirlenmelidir(kutular ¾ dolu olmasa dahi kurumun belirleyeceği bir zaman periyodunda toplanmalıdır). Kutuların hangi birimden alındığı tanımlanmalı ve tartılarak kayıt edilmelidir.

● Tıbbi atık torbaları, merkezimiz içinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasarlanmasına veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay ve sadece bu iş için ayrılmış kapaklı konteyner ile toplanır ve taşınır.

● Tıbbi atıkların taşınmasında kullanılan konteyner turuncu renkli, üzerlerinde siyahrenkli "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile siyah renkli "DİKKAT!TIBBİ ATIK" ibaresi bulunur.

● Tıbbi atık torbaları ağızları sıkıca bağlanarak sıkıştırılmadan kapaklı konteyner ile taşınır.

● Atık torbaları asla elde taşınamaz.

● Toplama ve taşıma işlemi sırasında vücut ile temastan kaçınılır

● Tıbbi atıklar ile diğer atıklar aynı araca yüklenemez ve taşınamaz.

● Tıbbi atık konteynerı her gün düzenli olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.

● Herhangi bir torbanın yırtılması, patlaması veya dökülme durumunda atıklar güvenli olarak yeni bir torbaya boşaltılır ve konteyner ivedilikle dezenfekteedilir.

● Merkezimizin içinde tıbbi atıkların toplanması atık taşıma araçlarının atık taşıyan personelin izleyeceği güzergâh, hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olduğu bölgelerden mümkün olduğunca uzak olacak şekilde belirlenir.

● Kesici ve sivri uçlu aletler için atık kutuları kullanılır.

● Temizlik ve çamaşırhane çalışanları için enfekte materyaller işaretli ve izole taşınır.

6.3.2. Atıkların toplanması ve taşınması sırasında görevli personelin giysileri uygun nitelikte olmalıdır

● Tıbbi atıkların ünite içinde taşınması ile görevlendirilen personelin taşıma sırasında özel nitelikli turuncu renkli elbise giymesi ve bunun ilgili ünite tarafından karşılanması zorunludur.

● Tıbbi atık taşınması sırasında görevli personel, özel kıyafet giymeli (turuncu renkli), eldiven, koruyucu gözlük, maske, çizme kullanmalıdır.

● Kullanılan tıbbi atık kıyafetleri haftada iki ayrı olarak yıkanmalı, kirlenme durumunda aynı gün yıkama işlemi yapılmalıdır.

6.3.3. Atık poşetlerinin, hangi birimden toplandığına dair tanımlayıcı bilgi bulunmalıdır

Tıbbi atıklar birimlerden toplanırken atık poşetlerinin üzerine asetatlı kalem ile hangi birime ait olduğunu belirten tanımlayıcı bilgi bulunur.

6.3.4. Atıkların toplanması ve taşınmasında görevli personel gerekli eğitim ve belgeleri almış olmalıdır

Atıkların toplanması ve taşınmasında görevli personel gerekli eğitimleri almıştır.

6.3.5. Atıkların toplanması ve taşınması ile ilgili risk değerlendirmesi yapılmalı, oluşabilecek kazalara karşı gerekli önlemler alınmalıdır

Atıkların toplanması ve taşınması ile ilgili risk değerlendirmesi aşağıdaki şekilde yapılmış ve oluşabilecek kazalara karşı gerekli önlemler alınmıştır.

Tablo 1

OLASILIK TABLOSU		
OLASILIK	**ORTAYA ÇIKMA OLASILIĞI /FREKANS İÇİN DERECELENDİRME BASAMAKLARI**	**PUAN**
ÇOK KÜÇÜK	NEREDEYSE MÜMKÜN DEĞİL	**1**
KÜÇÜK	AZ OLASILIKLA (Yılda 1 yada birkaç kez)	**2**
ORTA	OLASILIK DAHİLİNDE (3 ayda yada Ayda bir)	**3**
RİSKLİ	ÇOK BÜYÜK OLASILIKLA (Haftada 1)	**4**
YÜKSEK RİSKLİ	RİSKLİ KAÇINILMAZ (Her gün)	**5**

Tablo 2

ŞİDDET TABLOSU		
SONUCUN ŞİDDETİ	**DERECELENDİRME**	**PUAN**
ÇOK HAFİF	İş saati kaybı yok, ilk yardım gerekir	**1**
HAFİF	İş günü kaybı var, ilk yardım gerekir, geçici iş görememezlik	**2**
ORTA	Hafif yaralanma, tedavi gerekir	**3**
CİDDİ	Uzuv kaybı, ciddi yaralanma, meslek hastalığı	**4**
ÇOK CİDDİ	İş Görmez/Ölümlü	**5**

Tablo 3

TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk Skoru	ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER
Enfeksiyon Riski				●Yapılan işe uygun kişisel koruyucu ekipmanları kullanmak, ●Kişisel koruyucu ekipmanların kontrollü kullanması, ●El hijyeni uyumu ●Çalışanların verilen eğitimlere katılımının sağlanması, ●Uygun havalandırma/ İklimlendirme yapılması, ●Bölüm risk düzeyine göre temizlik yapılması ve kontrollerinin yapılması, ●Bölümde atıkların kontrolü toplanması, ayrıştırılması ve taşınması işlemlerinin atık yönetim planına göre yapılması, ●Çalışanların sağlık tarama programına göre; sağlık tarama kontrollerini düzenli yaptırması ve bağışıklanma/aşılama takiblerini yaptırması,
Kan ve vücut sıvılarının cilde temas ile bulaş riski	2	3	6	
Kan ve vücut sıvılarının göze temas ile bulaş riski	2	3	6	
Fiziksel ortam kaynaklı bulaş riski	2	3	6	
Kesici delici yaralanma riski	4	3	12	
Birime gelen malzemenin kirli olması nedeniyle meydana gelen enfeksiyonlar	2	3	6	
Tehlikeli Atık Kazaları				
Tıbbi atık kazalarına bağlı enfeksiyon riski	1	3	3	●Kesici delici alet yaralanmalarını önleme tedbirlerinin kişi ve bölüm bazında alınması, ●Kesici delici alet yaralanma sonrası çalışanın, bulaş kaynağının durumuna göre muayene ve tetkik takiplerini yaptırması bölüm sorumlusu tarafından kontrol edilmesi, ●Çalışan kesici delici alet yaralanmaları ile kan ve vücut sıvıları sıçramasına maruz kalma olay bildirimlerini en geç 3 iş gününde enfeksiyon kontrol hemşiresine bildirilmesi,
Kimyasal /tıbbi atık kazalarına bağlı enfeksiyon riski	1	3	3	
Kesici delici alet atık kutularının/Atık poşetlerinin uygun kullanılmamasına bağlı enfeksiyon riski	1	3	3	
Tıbbi atıkların ayrıştırma, taşıma ve depolama kurallarına uyumsuzluk	1	4	4	●Oluşan atıklar tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, evsel nitelikli atıklar ve ambalaj atıkları olarak sınıflandırılmalı ve birbirleri ile karışmadan kaynağında ayrı olarak toplanmalıdır,
Tıbbi atık taşıyan personelin koruyucu ekipman kullanmaması	1	4	4	●Tıbbi atık görevlileri tıbbi atık toplama esnasında tulum, eldiven, maske, gözlük ve çizme gibi işe uygun kişisel koruyucu donanımların sağlanması, ●Ekipmanların herhangi birinin yıtrılması, zarar görmesi, delinmesi durumunda değiştirilmesi, ●Kişisel koruyucu donanımların çalışanlara kişisel koruyucu zimmet tutanağı ile teslim edilerek çalışanlar tarafından kullanımı sağlanmalı,
Tıbbi atık taşıyan personelin eğitim eksikliği	1	4	4	●Çalışan sağlığı konularında bilgilendirmelerin gereğinde bölüm içi çalışanları tarafındanda yapılması Çalışanların verilen eğitimlere katılımının sağlanması,
Atık Kutularını kullanmama	1	4	4	●Kesici-delici atıklar atık kutularına konulmalı ve bu kaplar delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı olmalıdır, su geçirmemeli ve sızdırmaz olmalıdır, ●Açılma ve karıştırmaya imkan sağlamayacak şekilde dizayn edilmelidir, ●Kapların üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! KESİCİ VE DELİCİ TIBBİ ATIK" ibaresi bulunmalıdır, ●Tıbbi atık torbaları ¾ oranında dolduklarında yenisi ile değiştirilmelidir,
Tıbbi atık poşetlerin delinmesi	2	3	6	●Yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı olmalıdır, ●Orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden üretilmelidir, ●Sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olmalıdır, ●Torbaların çift kat kalınlığı 100 mikron olmalıdır,

				●Torbaların kaldırma kapasitesi ise en az 10 kilogram olmalıdır, ●Torbaların her iki yüzünde görülebilecek büyüklükte "Uluslararası Biyotehlike"amblemi ile "DİKKAT TIBBİ ATIK" ibaresi bulunmalıdır, ●Tıbbi atıkların bir alt grubu olan kesici ve delici atıklar ise diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak özel plastik veya lamine kartondan yapılmış kutular içinde toplanmalıdır,
Kimyasal madde dökülme sıçramasına bağlı kazalarda; çalışan yaralanmaları, yanıklar ve alerjik reaksiyon riski	**1**	**4**	**4**	●Yapılan işe uygun kişisel koruyucu ekipmanları kullanmak Kişisel koruyucu ekipmanların kontrollü kullanması, ●Çalışan sağlığı konularında bilgilendirmelerin gereğinde bölüm içi çalışanları tarafındanda yapılması, ●Çalışanların verilen eğitimlere katılımının sağlanması Bölümde kullanılan kimyasal maddenin özelliklerine göre güvenlik önlemlerini alınması,

Tablo 4

	SONUÇ				
OLASILIK	ÇOK CİDDİ **(5)**	CİDDİ **(4)**	ORTA **(3)**	HAFİF **(2)**	ÇOK HAFİF **(1)**
ÇOK YÜKSEK **(5)**	**25**	**20**	**15**	**10**	**5**
YÜKSEK **(4)**	**20**	**16**	**12**	**8**	**4**
ORTA **(3)**	**15**	**12**	**9**	**6**	**3**
KÜÇÜK **(2)**	**10**	**8**	**6**	**4**	**2**
ÇOK KÜÇÜK **(1)**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**

Tablo 5

RİSK DEĞERİ AKSİYON VE ZAMANLAMA TABLOSU	
RİSK DEĞERİ	**AKSİYON VE ZAMAN PLANLAMASI**
25	**Tolere edilemez**. İş geçici olarak durdurulmalı, en kısa sürede düzeltici faaliyetler planlanmalıdır.
15-20	**Belirgin risk**. Riski azaltacak faaliyetler kısa sürede planlanmalıdır. İş risk azaltılmadan başlatılmamalı veya kontrollü olarak devam etmelidir.
8-12	**Dikkate değer (orta seviye) risk**. Risk azaltma önlemleri zamanla alınmalıdır.
4-6	**Tolere edilebilir risk**. Ek kontroller gerekmiyor. Mevcut kontroller sürdürülmelidir.
1-3	**Çok hafif risk.** Faaliyet gerektirmiyor.

6.3.6. Uygun niteliklere sahip atık toplama ekipmanı kullanılmalıdır

Merkezimizde aşağıdaki şekilde uygun niteliklere sahip atık toplama ekipmanı kullanılmaktadır.

* Kırmızı renkli tekerlekli taşıma konteyneri,
* Sarı renkli tekerlekli taşıma konteyneri,
* Kırmızı tıbbi atık torbası ve kovası,
* Siyah renkli evsel atık torbası ve kovası,
* Mavi renkli ambalaj torbası ve kovası,
*Sarı renkli tehlikeli atık torbası ve kovası,
* Kesici delici alet kutusu,
* Atık pil kutusu,
* Tıbbi atık taşıma personeli için kolay yıkanabilen turuncu renkli özel kıyafet, çizme, kauçuk eldiven

6.3.7. Atık torbaları, kurum içinde uygun niteliklere sahip, temizlenmesi kolay, kapaklı ekipman ile taşınmalıdır

● Geri dönüşüm/ Ambalaj atıkları, her bölümün temizlik personeli tarafından tıbbi, evsel ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan, tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

● Evsel atıklar ünite içinde günlük olarak her bölümün temizlik personeli tarafından tıbbi ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan, tekerlekli ve kapaklı, paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

● Tıbbi atıkların ünite içinde taşınmasında kullanılan araçlar,turuncu renkli, tekerlekli, kapaklı, paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay, üzerinde ‘‘Dikkat! Tıbbi Atık’’ yazısı ile ‘‘Uluslararası Biyotehlike’’ amblemi olan tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

● Tehlikeli atıkların ünite içinde, sarı renkli, tekerlekli ve kapaklı, paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış, keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay üzerinde ‘‘Tehlikeli Atık’’ uyarı işareti olan tekerlekli uygun konteynerlerde taşınır.

6.3.8. Torbalar en fazla ¾ oranında doldurulmalı, içeriği hiçbir şekilde sıkıştırılmamalı, ağızları sıkıca bağlanmalı ve kesin sızdırmazlık sağlanmalıdır

Merkezimizde kullanılan tıbbi atık torbaları en fazla ¾ oranında doldurulur, içeriği hiçbir şekilde sıkıştırılmaz, ağızları sıkıca bağlanır ve kesin sızdırmazlık sağlanır.

6.3.9. Torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmamalı ve tekrar kullanılmamalıdır

● Merkezimizde kullanılan tıbbi atık torbaları hiçbir şekilde geri kazandırılmaz ve tekrar kullanılmaz.

● Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir şekilde sıkıştırılmaz, torbasından çıkarılmaz, boşaltılmaz ve başka bir kaba aktarılmaz.

6.4. ATIKLAR İLGİLİ KURULUŞA TESLİM EDİLİNCEYE KADAR GEÇİCİ DEPOLAMA ALANLARINDA DEPOLANMALIDIR

6.4.1. Kurumun büyüklüğü ve atık kapasitesine göre uygun boyutlarda ve uygun niteliklere sahip konteyner veya geçici atık deposu bulunmalıdır.

● Merkezimizde atık kapasitesine göre uygun boyutlarda ve uygun niteliklere sahip geçici tıbbi atık doposu, tehlikeli atık eposu ve ambalaj atık deposu ayrı olarak bulunmaktadır.

● Atık depoları lisanslı araçların yanaşmasına uygun olarak tasarlanmıştır.

6.4.2. Kurumda bulunan geçici tıbbi atık deposu asgari aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır

● Merkezimizde bulunan geçici tıbbi atık deposu aşağıdaki özellikleri sahip olacak şekilde tasarlanmıştır.

● Deponun tabanı ve duvarları sağlam, geçirimsiz, mikroorganizma ve kir tutmayan, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay bir malzeme ile kaplanmalı ve depolarda yeterli aydınlatma bulunur.

● Depolama süresi dikkate alınarak uygun havalandırma ve iklimlendirme sağlanır.

● Depo kapısı üzerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! TIBBİ ATIK" ibaresi bulunur.

● Depo kapısı kilitli tutulur, yetkili olmayan kişilerin girmelerine izin verilmez.

● Depo, giriş-çıkışı yoğun insan trafiğinin olduğu yerler ile gıda depolama, hazırlama ve satış yerlerinin yakınlarına tesis edilmemiştir.

● Deponun temizliği ve dezenfeksiyonu uygun dezenfektan kullanılarak yapılmaktadır.

● Depoda ızgaralı drenaj sistemi ve su musluğu bulunmaz.

● Depo, tıbbi atıkların geçici depolanması dışında başka bir amaçla kullanılmaz.

6.4.3. Kurumda bulunan konteynerler asgari aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır

● Paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış; tekerlekli, kapaklı, kapakları kilitlenebilir şekildedir.

● Konteynerlerin dış yüzeylerinde "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! TIBBİ ATIK" ibaresi bulunur.

● Konteynerler tıbbi atıkları taşıma sırasında kullanılır geçici depo olarak kullanımaz.

● Konteynerler, doğrudan güneş almayan, giriş-çıkışı ve kaldırım gibi yoğun insan trafiğinin olduğu yerler ile gıda depolama, hazırlama ve satış yerlerinden uzağa yerleştirilir.

● Konteynerlerin kapakları kilitli tutulur, yetkili olmayan kişilerin açmasına izin verilmez.

● Konteynerler, atıklar boşaltıldıktan sonra dezenfekte edilir.

● Konteynerler, tıbbi atıkların taşınması dışında başka bir amaçla kullanılmaz.

6.4.4. Atıklar, atık türlerine göre belirlenmiş maksimum bekleme sürelerini aşmayacak şekilde geçici depolanmalıdır

● Evsel atıklar günlük atılır. Gün sonunda tüm merkezin evsel atıkları Giresun Belediyesi tarafından günlük alınan konteynırlara atılır.

● Tehlikeli atıklar depolama süreleri 180 günü aşmayacak şekilde yılda dört kez yetkili firmaya teslim edilir.

● Tıbbi atıklar, 48 saatten fazla olmamak üzere tıbbi atık geçici deposunda depolanır.

● Ambalaj atıklar bir yılı aşmayacak şekilde geçici atık deposunda depolanır.

6.4.4.1. Tıbbi atıklar, 48 saatten fazla olmamak üzere tıbbi atık geçici deposu veya konteynerinde bekletilebilir

● Merkezimizde tıbbi atıklar 48 saatten fazla olmamak üzere tıbbi atık geçici deposu veya konteynerinde bekletilmez.

6.4.4.2. Tıbbi atık geçici deposu içindeki sıcaklığın +4°C olması ve kapasitenin uygun olması koşuluyla bekleme süresi bir haftaya kadar uzatılabilir

● Merkezimizde tıbbi atıklar perşembe günü haftada 1 kez yetkili kuruma teslim edilir.

● Tıbbı atıkların bekleme süresi 48 saati geçmemektedir.

6.4.5. Geçici atık deposu veya konteynerin temizliği hakkında görevli personele eğitim verilmelidir.

Geçici atık deposu veya konteynerin temizliği hakkında görevli personele eğitim verilmektedir.

6.4.6. Depolanan atıklar, nihai bertaraf işlemi için yetkili kuruma teslim edilmeli ve kayıt altına alınmalıdır

Merkezimizde depolanan atıklar, nihai bertaraf işlemi için anlaşma yapılan yetkili kurumlara teslim edilir ve "Tıbbi Atık Teslim Formu" ile kayıt altına alınır.

6.5. ATIK YÖNETİMİ KONUSUNDA SAĞLIK ÇALIŞANLARINA EĞİTİM VERİLMELİDİR

Merkezimizde atığın üretildiği birimlerdeki sağlık çalışanlarına asgari aşağıdaki konuları kapsayacak şekilde eğitim verilmekte ve kayıt altına alınmaktadır.

* Atık türleri ve atıkların türlerine göre ayrıştırılması,

* Atık toplama ekipmanının kullanımı,

* Atıkların toplanması, taşınması, geçici depolanması hakkında genel bilgi,

* Atıkların yarattığı sağlık riskleri, neden olabilecekleri yaralanma ve hastalıklar,

* Bir kaza veya yaralanma anında alınacak tedbirler

7. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

7.1. El Yıkama ve Eldiven Kullanma Talimatı

7.2. Tehlikeli Atık Toplama Formu

7.3. Tıbbi Atık Toplama Formu

7.4. Tıbbi Atık Teslim Formu

7.5. Tehlikeli Madde Envanteri